

UNIVERSITATEA PETROL-GAZE DIN PLOIEȘTI

Petroleum-Gas University of Ploiești

CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI JURIDICE ȘI SOCIO-ADMINISTRATIVE

The Centre for Studies and Legal and Socio-Administrative Research

ASOCIAȚIA ROMÂNĂ DE DREPT ȘI AFACERI EUROPENE(ARDAE)

The Romanian Association for Law and European Affairs (ARDAE)

SOCIETATEA DE ȘTIINȚE JURIDICE ȘI ADMINISTRATIVE

The Society of Juridical and Administrative Sciences

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE „PAUL NEGULESCU” DIN SIBIU

“Paul Negulescu” Institute of Administrative Sciences Sibiu

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE AL REPUBLICII MOLDOVA

The Institute of Administrative Sciences of the Republic Moldova

CURTEA DE APEL PLOIEȘTI

Court of Appeal Ploiesti

**Europa în derivă. De la unitate în diversitate, la diversitate fără unitate.
Efecte juridice, sociale, politice, economice și culturale**

**Europe adrift. From unity in diversity, to diversity without unity.
Legal, social, political, economic and cultural effects.**

Editura Universitară
București, 2016

Volumul colectiv al Conferinței internaționale „Europa în derivă. De la unitate în diversitate, la diversitate fără unitate. Efecte juridice, sociale, politice, economice și culturale”

Conferința a avut loc în data de 10 iunie 2016 și a fost organizată de Centrul de Studii și Cercetări Juridice și Socio-Administrative din cadrul Universității Petrol-Gaze din Ploiești și Asociația Română de Drept și Afaceri Europene(ARDAE), Societatea de Științe Juridice și Administrative, Institutul de Științe Administrative „Paul Negulescu” Sibiu, Institutul de Științe Administrative al Republicii Moldova, Curtea de Apel Ploiești

Parteneri:

Editura Universitară; www.juridice.ro

Editor volum colectiv: Conferențiar univ.dr. Mihai Cristian Apostolache

Scientific Committee

Professor Verginia Vedinas, PhD, University of Bucharest, Romania

Professor José Manuel Sobrino Heredia, PhD, Spain

Professor Atanas Semov, PhD, Bulgaria

Professor Aleksandar B. DJuric, PhD, Serbia

Associate Professor Gabriela A. Oanta, PhD, Spain

Associate Professor Maria Orlov, PhD, Republic Moldova

Professor Daniel Mihail Sandru, PhD, “Dimitrie Cantemir” University, Bucharest, Romania

Professor Constanta Calinoiu, PhD, “Dimitrie Cantemir” University, Bucharest, Romania

Professor Nicoleta Diaconu, PhD, University “Spiru Haret” Bucharest, Romania

Professor Gheorghe Calcan, PhD, Petroleum-Gas University of Ploiesti, Romania

Professor Cornel Lazar, PhD, Petroleum-Gas University of Ploiesti, Romania

Professor Gabriela Vasilescu, PhD, Petroleum-Gas University of Ploiesti, Romania

Associate Professor Catalin Silviu Sararu, PhD, ASE Bucharest, Romania

Adrian Ghiculescu, PhD, Court of Appeal Ploiesti

Cristina Pigui, PhD, Court of Appeal Ploiesti

Organization Committee

Professor Adrian Stancu, PhD

Associate Professor Mihai Cristian Apostolache, PhD

Associate Professor Daniela Buzoianu, PhD

Associate Professor Mihaela Adina Apostolache, PhD

Associate Professor Andrei Jean Vasile, PhD

Lecturer Eufemia Vieriu, PhD

Lecturer Mihaela Cristina Paul, PhD

Lecturer Petruta Ispas, PhD

Vasile Muscalu, PhD

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

EUROPA ÎN DERIVĂ - DE LA UNITATE ÎN DIVERSITATE LA DIVERSITATE FĂRĂ UNITATE - EFECTE JURIDICE, SOCIALE, POLITICE, ECONOMICE ȘI CULTURALE. Conferință internațională (2016 ; Ploiești)

Europa în derivă - De la unitate în diversitate la diversitate fără unitate - Efecte juridice, sociale, politice, economice și culturale = Europe adrift - From unity in diversity, to diversity without unity - Legal, social, political, economic and cultural effects. : conferință internațională : Ploiești, 10 iunie 2016 / coord.: Mihai Cristian Apostolache. - București : Editura Universitară, 2016

ISBN 978-606-28-0462-6

I. Apostolache, Mihai Cristian (coord.)

341.217(4) UE(063)

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062804626

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2016
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

Verginia VEDINAȘ, Ioan Laurențiu VEDINAȘ DREPTUL LA IDENTITATE AL MINORITĂȚILOR NAȚIONALE, ÎNTRE DREPT ȘI ABUZ DE DREPT.....	9
Nicoleta DIACONU EFECTELE MIGRAȚIEI ASUPRA SECURITĂȚII INTERNE A UNIUNII EUROPENE.....	14
Mihaela Adina APOSTOLACHE GESTIONAREA FENOMENULUI MIGRAȚIEI ȘI CONSECINȚELE ACESTEIA LA NIVEL INTERNAȚIONAL	21
Cristina PIGUI HOW FAR IS "MUTUAL RECOGNITION" AN EFFICIENT AND LEGITIMATE PRINCIPLE TO PROMOTE COOPERATION IN THE FIELD OF CRIMINAL LAW, DOES IT WORK WITHOUT LEGAL HARMONIZATION?	29
Marica DUMITRAȘCO ENGAGEMENT OF REPUBLIC OF MOLDOVA IN EXTERNAL FRAGMENTATION OF PRODUCTION.....	39
Luciana BEZERIȚĂ (TOMESCU) CRIZA MIGRAȚIEI - statistici și opinii, probleme generate și soluții propuse pentru menținerea unității Europei –	47
Cristina Georgiana SAFTA EGALITATEA DE GEN ÎN EUROPA – UN DEZIDERAT ONORABIL, DAR DIFICIL DE ATINS –.....	58
Emilian CIONGARU DREPTUL UNIUNII EUROPENE – ÎNTRE MONISM ȘI DUALISM.....	67
Maria Beatrice BERNA DOCTRINA ACOMODĂRII REZONABILE ȘI IMPLICAȚIILE SALE ASUPRA TEORIEI EGALITĂȚII	74
Florina MITROFAN UNICITATEA, IMPARȚIALITATEA ȘI EGALITATEA JUSTIȚIEI – PRINCIPII CONSTITUȚIONALE ȘI LEGALE.....	83
Iulia-Lavinia DEFTA EUROPA MĂCINATĂ DE „CRIZE”: UN DECLIN AL MODELULUI SOCIAL EUROPEAN?	89
Valentin-Stelian BĂDESCU DREPTUL – ELEMENT FUNDAMENTAL AL CREĂRII ȘI MODERNIZĂRII UNIUNII EUROPENE.....	94

Corina IUREA ȘCOALA ȘI VALORILE INTERCULTURALITĂȚII.....	105
Bujorel FLOREA VÂNZAREA PROPRIETĂȚII PERIODICE	113
Gheorghe COSTACHI LIBERTATEA DE EXPRIMARE: CONȚINUT JURIDIC, GARANȚII ȘI RESTRICȚII ÎN LUMINA EXIGENȚELOR EUROPENE.....	119
Gabriela VASILESCU EFECTE ALE MIGRAȚIEI LA INTERSECȚIA SPAȚIILOR CULTURALE	127
Dumitru VIERIU ASPECTE TEORETICE PRIVIND FORMA STATULUI, ROLUL ȘI FUNCȚIILE STATULUI	133
Irina IACUB, Natalia CHIPER RESPONSABILITATEA STATULUI FAȚĂ DE CETĂȚEAN ȘI A CETĂȚEANULUI FAȚĂ DE STAT: PRINCIPIU CONSTITUȚIONAL INDISPENSABIL INTEGRĂRII REPUBLICII MOLDOVA ÎN FAMILIA EUROPEANĂ.....	141
Ion GÂLEA THE RULE OF LAW AND THE OBLIGATION TO APPLY INTERNATIONAL LAW. RELEVANCE FOR THE EUROPEAN UNION	151
Iosif FRIEDMANN – NICOLESCU CONSIDERAȚII ȘI PARTICULARITĂȚI LA SCHIMBĂRILE DIN EUROPA CONTEMPORANĂ.....	163
Mirela LAZĂR, Cornel LAZĂR EFECTELE ECONOMICE ALE CRIZEI FINANCIARE ÎN ȚĂRILE UNIUNII EUROPENE.....	168
Marius ANDREESCU LIMITELE PUTERII STATALE ÎNTR-O SOCIETATE DEMOCRATICĂ.....	175
Cristina PAUL RĂSPUNDEREA CONTRAVENȚIONALĂ ÎN MATERIE DE MEDIU	188
Mihaela Adina APOSTOLACHE, Mihai Cristian APOSTOLACHE FENOMENUL MIGRAȚIEI ȘI IMPLICAȚII ALE ACESTUIA ASUPRA SECURITĂȚII INTERNAȚIONALE	193
Eufemia VIERIU TERORISMUL INTERNAȚIONAL ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII ȘI IMPACTUL ASUPRA MEDIULUI EUROPEAN.....	201

Sebastian CHIRIMBU THE EUROPEAN SPACE BETWEEN INTEGRATION, DIVERSITY, CULTURE AND IDENTITY	209
Maria Lucia COȘTIUG PROPRIETATEA ȘI DEZVOLTAREA CAPITALISTĂ - EFECTE JURIDICE, SOCIALE, POLITICE, ECONOMICE -	216
Roxana IFRIM VALENȚELE FACTORULUI TIMP ÎN DREPTUL PENAL.....	222
Alina Daniela PATRU TRAFICUL DE PERSOANE - O CONFRUNTARE A SISTEMULUI JURIDIC CU REALITĂȚILE IMEDIATE.....	227
Niculina VARGOLICI, Adina Mihaela CHIRIMBU SOLIDARITY – A NEW EUROPEAN KEY CONCEPT IN THE POLITICAL AND INTERNATIONAL DEBATES.....	233
Corina Florența POPESCU, Maria-Irina GRIGORE-RĂDULESCU INTERNATIONAL INSTRUMENTS FOR PROTECTION OF THE NATIONAL ETHNIC, RELIGIOUS AND LINGUISTIC MINORITIES ADOPTED IN THE UNITED NATIONS SYSTEM.....	239
Albert ANTOCI ASIGURAREA DREPTURILOR ȘI LIBERTĂȚILOR CONSTITUȚIONALE ÎN CADRUL PERCHEZIȚIEI CORPORALE REALIZATE LA REȚINEREA PERSOANEI.....	244
Ovidiu JOIȚA DREPTUL EUROPEAN AL ENERGIEI. CÂTEVA CONSIDERAȚII DE FUNDAMENTARE.....	248
Elena LAZĂR KYC MEASURES' ROLE IN MONEY LAUNDERING OPERATIONS.....	256
Gheorghe CALCAN ROMÂNIA ȘI FENOMENUL MIGRAȚIONIST CONTEMPORAN	263
Mircea TUTUNARU UNELE CONSIDERAȚII PRIVIND PUTEREA POLITICĂ ȘI PUTEREA DE STAT – FORMĂ INSTITUȚIONALIZATĂ A PUTERII POLITICE	270
Mirela GRIGORE, Violeta DUMITRU VISA, ASYLUM AND MIGRATION POLICY.....	278
Teodora STĂNESCU STANCIU, Camelia CĂLIN <i>OPT IN OR OPT OUT</i> : O RELAȚIE TUMULTUOASĂ ANGLIA ȘI EUROPA	285

Iurie MIHALACHE, Viorica ALEXEEVA REGLEMENTAREA TRANSPORTULUI RUTIER DE PERSOANE ÎN REPUBLICA MOLDOVA	293
Ionel STANESCU, Izabela STANESCU SUSTAINABLE DEVELOPMENT (SD) - A USEFUL TOOL FOR CHANGE?	306
Catalina Georgeta DINU REGIMUL JURIDIC AL RESURSELOR NATURALE ÎN DIFERITE STATE ALE LUMII	319
Ștefan BOGREA THE EUROPEAN UNION TRADEMARK SYSTEM. A SUCCESSFUL FIRST STEP TOWARDS A COMPREHENSIVE INTERNATIONAL TRADEMARK SYSTEM	323
Constantin NEACȘU RĂSPUNDEREA PENALĂ A PERSOANEI JURIDICE DIN PERSPECTIVA IZVOARELOR EUROPENE – FORMĂ FĂRĂ FOND?.....	331
Daniela Rodica IOV O SOCIETATE NOUĂ, UN PAS SPRE O NOUĂ ABORDARE A DIZABILITĂȚILOR MINTALE.....	336

DREPTUL LA IDENTITATE AL MINORITĂȚILOR NAȚIONALE, ÎNTRE DREPT ȘI ABUZ DE DREPT

Prof. univ. dr. Verginia VEDINAȘ¹
Drd. Ioan Laurențiu VEDINAȘ²

Abstract

The study aims to examine the right to identity of national minorities, as enshrined by law and reflected in practice. And the practice too often reflects interpretations that go beyond the philosophy of law and that turns it into abuse of rights, which led us to introduce this expression, which runs like a red thread throughout the material, right in the title of the material.

The vision we share and strive to substantiate in the content of the study is that the coverage in legislation and in the institutional practice of the forms of identity protection of the national minorities must not defeat the national and unitary character of the Romanian state and the equality principle of all citizens and their non-discrimination on any principle, among which can be found the ethnic one.

Keywords: national identity, national minorities, national state, unitary state, right, abuse of right, equality, non-discrimination, principle, exception, rule, public authority.

I. Considerații generale

România este declarată prin Constituție³ ca fiind **stat național și unitar** trăsături care, alături de caracterele de **stat unitar și indivizibil**, sunt sustrate posibilității de a face obiectul unei revizuii constituționale, în conformitate cu prevederile art. 152 alin. (1) al Legii fundamentale.

Conceptul de stat național trebuie exemplificat pornind de la „națiune”, care reprezintă un **element constitutiv al statului**, prin care „se exprimă istoria, continuitatea și, mai ales comunitatea spirituală și materială a membrilor unei colectivități, bazate pe elemente de coeziune și solidarități specifice, cum ar fi origini sau trecut comun, limbă și/sau cultură comune, obiceiuri, idei, sentimente egal împărțite”⁴. Statul național nu include regăsirea, pe teritoriul său și în componența populației, a unei **majorități naționale** și a mai multor **minorități naționale**, situație în care se află și România, unde regăsim alături de naționalii români și maghiari, evrei, romi, germani și alți reprezentanți ai unor minorități naționale⁵.

O asemenea structură a populației nu este de natură să afecteze caracterul de stat național unitar al statului român.

Spre deosebire de regimul de tip totalitar, în ale cărui Constituții se regăsește termenul „naționalități conlocuitoare”, actuala Constituție utilizează conceptul de „minorități naționale” și garantează, prin articolul 6, **dreptul la identitate al persoanelor aparținând acestora**.

¹ Prof. univ.dr. la Facultatea de Drept, Universitatea București; email: vergiprof@yahoo.com .

² Doctorand la Academia de Poliție Alexandru Ioan Cuza din București, email: dodo_emre9@yahoo.com .

³ Constituția României a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 233 din 21 noiembrie 1991. Ea a fost revizuită prin Legea nr. 429/2003, publicată în Monitorul Oficial nr. 758 din 29 octombrie 2003. Constituția a fost revizuită și republicată în Monitorul Oficial nr. 767 din 31 octombrie 2003.

⁴ Ștefan Deaconu în I. Moraru, E. S. Tănăsescu (coord.) – *Constituția României* comentarii pe articole, Editura C.H.Beck, București, 2008, p 3.

⁵ Este vorba despre turco-tătari, italieni, lituaniei, etc.

În opinia noastră, prin **minorități naționale** putem să înțelegem grupările de populație care constituie **segmente ale populației unui stat care are origini și elemente identitare specifice și care se supun ordinii juridice, politice și instituționale ale statului pe teritoriul căruia locuiesc.**

Noțiunea de minoritate națională este utilizată și în legislația europeană și internațională. Avem în vedere Convenția cadru a Consiliului Europei privind protecția minorităților naționale⁶, Declarația ONU asupra drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale sau etnice, religioase și lingvistice⁷, precum și alte documente internaționale și regionale⁸.

România și-a vădit, de-a lungul evoluției sale, deschiderea spre a reprezenta o patrie în care se aplică același tratament tuturor celor care îi locuiesc teritoriul, statuând, prin Constituția din 1923, calificată drept cea mai democratică, **egalitatea tuturor românelor** „fără deosebire de origine etnică, limbă sau religie”⁹.

Actuala Constituție și legislație adoptată în baza ei, pot fi calificate prin modul în care reglementează regimul juridic al minorităților naționale și elementele componente ale identității lor, veritabile modele **demne de urmat pentru statele care au, în structura populației lor, minorități naționale.** Ne vom strădui să argumentăm în structurile următoare, responsabilitatea acestei aserțiuni și legitimitatea ei, în egală măsură.

II. Proiecția constituțională a dreptului la identitate națională a minorităților naționale

Sediul principal al acestei materii îl regăsim în art. 6, care este intitulat „*dreptul la identitate*”, care este plasat în **primul titlu al Constituției** intitulat „*principii generale*”. Deși poartă denumirea de **drept, dispoziția de la articolul 6 al Constituției, considerăm că nu reprezintă în drept fundamental, ci un principiu general de organizare și funcționare a statului român.** La o asemenea concluzie, duc, nu doar locul unde este plasat textul constituțional, ci și conținutul lui, care începe cu formula „*Statul recunoaște și garantează*” și continuă „*persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase*”

Rezultă din interpretarea acestui text câteva concluzii:

a) că el instituie o regulă, un „*principiu general*” care trebuie să fie reflectat în activitatea tuturor autorităților și instituțiilor prin care statul își realizează funcțiile;

b) acest principiu are ca și componentă **recunoașterea**, adică *înscrierea în legislație și garantarea*, respectiv **concretizarea**, *în practică, obiectivarea* dreptului la identitate. Una fără cealaltă sunt neputincioase, golite de conținut;

c) conținutul dreptului la identitate recunoscut cu valoare de principiu, include **păstrarea, dezvoltarea și exprimarea** identității minorităților naționale;

⁶ Adoptată în 1995, intrată în vigoare în 1998. România a ratificat-o la data de 29 aprilie 1995 prin Legea nr. 33/1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 82 din 4 mai 1995.

⁷ Adoptată în 1992 de Adunarea Generală a ONU.

⁸ Exemplu, Carta Europeană pentru Limbile regionale sau minoritare adoptată la Strasbourg la 5 noiembrie 1992, ratificată de România prin Legea nr. 282/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 752 din 6 noiembrie 2007.

⁹ De asemenea, prevederea se regăsește în articolul 5 al Constituției din 1923, care avea următorul conținut: „*Romanii, fără deosebire de origine etnică, de limba sau de religie, se bucura de libertatea conștiinței, de libertatea învățământului, de libertatea presei, de libertatea întrunirilor, de libertatea de asociație și de toate libertățile și drepturile stabilite prin legi*”.

d) sfera identității naționale include componenta **etnică, culturală, lingvistică și religioasă**. Pe de altă parte, observăm sfera limitativă a acestor elemente, ceea ce semnifică faptul că ea nu poate fi extinsă, nu este posibilă includerea, în conținutul ei, și a altora. Pe de altă parte, este lesne de constatat că prin modul de determinare a acestora, practic sunt acoperite segmentele personalității umane raportată la un mod normal de exprimare a ei, nu la abordări care exced filozofiei noțiunii de identitate, astfel cum este ea consacrată de textul constituțional. Rezultă de aici că **formularea de pretenții, care vizează alte componente ale identității minorităților** naționale, excede cadrului constituțional. Nu supunem întâmplător acest lucru, deoarece în practică se manifestă astfel de tendințe, după cum vom avea prilejul să arătăm.

Cel de-al doilea text este cel consacrat de articolul 32 alin.(3) al Legii fundamentale, prin care, *dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța limba lor maternă și dreptul de a fi instruite în această limbă sunt garantate modalitățile de exercitare a acestor drepturi, se stabilesc prin lege*.

Actul normativ la care face trimitere textul constituțional este în prezent Legea nr. 1/2011 a educației naționale¹⁰.

Prin articolul 62 alin.(2) se prevede că *„organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, care nu întrunesc în alegeri numărul de voturi pentru a fi prezentate în Parlament, au dreptul la către un loc de deputat, în condițiile legii electorale. Cetățenii unei minorități naționale pot fi reprezentați numai de o singură organizație.”*

Constatăm că prin această normă se instituie **dreptul fiecărei minorități de a fi reprezentată în Camera Deputaților**.

Un asemenea drept se poate concretiza în două modalități:

a) printr-o organizație care participă la alegeri și întrunește procentul de 5% prevăzut de Legea partidelor politice¹¹,

b) printr-un reprezentant, în cazul în care nu există o organizație care să reprezinte în Parlament respectiva minoritate, fie pentru că nu este constituită, fie pentru că este constituită, dar nu a depășit pragul electoral în alegeri¹².

Minoritatea maghiară este singura care este consecvent reprezentată în ambele camere ale Parlamentului, începând cu 1990.

O dispoziție de o semnificație aparte o regăsim în articolul 127 din Legea fundamentală, care poartă chiar denumirea *„folosirea limbii materne și a interpretului în justiție”* și care reglementează, de o manieră elaborată, atât **dreptul minorităților naționale de a se exprima în fața instanțelor judiciare în limba maternă**, cât și **dreptul cetățenilor străini și apatrizi care nu cunosc limba română de a beneficia de interpret pentru a cunoaște actele și lucrările dosarului și de a se exprima în fața instanței**, pe cheltuiala lor, cu excepția dosarelor penale, în care dreptul este garantat. Dispozițiile constituționale sunt dezvoltate în articolul 14 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.¹³

Toate aceste prevederi s-au regăsit în forma Constituției, astfel cum a fost ea adoptată în 1991¹⁴. Prin Legea de revizuire a Constituției nr. 429/2003¹⁵ au fost adăugate două noi texte, care au o semnificație deosebită în domeniul supus analizei. Un prim text este cel

¹⁰ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 18 din 10 ianuarie 2011.

¹¹ Legea nr. 14/2003 a partidelor politice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 408 din 10.06.2015.

¹² În prezent în Camera Deputaților – Grupul parlamentar al minorităților, care are 17 membri.

¹³ Republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 827 din 13 septembrie 2006.

¹⁴ Ceea ce diferă este numărul articolelor, având în vedere că, după revizuire, Constituția a fost republicată.

¹⁵ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 758 din 29 octombrie 2003.

prevăzută de **articolul 73 alin.(3), litera r)**, prin care au fost completate materiile rezervate legilor organice cu **statutul minorităților naționale din România**.

Un al doilea text constituțional nou introdus în Legea fundamentală îl reprezintă alin. (2) al articolului 120, care consacră **dreptul minorităților naționale care dețin o pondere semnificativă într-o unitate administrativ-teritorială de a-și folosi limba natală, în scris și oral, în relațiile cu autoritățile administrației publice locale și cu serviciile publice deconcentrate ale ministerelor, în condițiile stabilite prin legea organică**.

Legea organică la care textul constituțional face trimitere, este Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale¹⁶, care dezvoltă modalitățile prin care se asigură dreptul minorităților naționale de a-și utiliza limba natală în raporturile cu cele **două categorii de autorități, respectiv serviciile deconcentrate ale autorităților administrației centrale de specialitate și autoritățile administrației publice locale**.

Precizăm că și legile anterioare în materie consacrau un asemenea drept¹⁷, însă, în contextul în care Constituția consacră, prin articolul 13, caracterul de limbă oficială al limbii române, iar o altă dispoziție, care să recunoască dreptul minorităților de a-și folosi limba natală nu există, pentru a aprecia că prevederile respective erau neconstituționale. După consacrarea unui asemenea drept prin articolul 120, alin. (2), s-a conferit legitimitate unei asemenea prevederi.

III. Aspecte practice. Drept sau abuz de drept.

Fără a avea pretenția că epuizăm, prin prezentul studiu, toate aspectele pe care practica le relevă, ne îngăduim să atragem atenția asupra unora dintre ele, care dezvăluie o îndepărtare de la filosofia principiului consacrat de articolul 6, prin care statul român se obligă să asigure dreptul la identitate minorităților naționale. Vom porni chiar de la proiectul de lege organică privind statutul minorităților.

În legislatura 2004-2008 a fost adoptat, de către parlamentarii Uniunii Democratice a Maghiarilor din România (UDMR)¹⁸, proiectul unei asemenea reglementări, care a făcut obiectul unor ample dezbateri, soldate, în final, respingerea lui în contextul în care, prin conținutul său, se realiza o denaturare a elementelor componente ale principiului dreptului la identitate, se creau instituții paralele autorităților românești, ajungându-se la situația în care, pentru minoritățile naționale, să se creeze Parlament propriu și guverne proprii, sub alte denumiri. În ceea ce privește dreptul de a utiliza limba maternă, acesta era extrapolat inadmisibil de mult, ajungându-se să se prevadă și pentru școala de șoferi dreptul de a se utiliza în limba natală, ceea ce evident depășea cele două categorii de autorități și servicii admise în articolul 120, alin. (2) din Constituție, respectiv cele ale **administrației publice locale și serviciile publice deconcentrate**.

Prin limba oficială înțelegem **aceea în care se exprimă, în scris și oral, autoritățile publice. Iar noțiunea de autoritate publică include toate categoriile de autorități, din sfera celor trei puteri în stat și din afara acestora**.¹⁹

Este neîndoielnic că proiectul de act normativ înfrângea dispozițiile legii fundamentale a României, **transformând dreptul în abuz de drept**.

¹⁶ Republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 123 din 20 februarie 2007.

¹⁷ Este vorba despre Legea nr. 69/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 79 din 18 aprilie 1996.

¹⁸ Este vorba despre Proiectul privind Statutul minorităților naționale din România, transmis spre dezbateri Senatului României prin H.G nr. E122 din 19 mai 2005.

¹⁹ Verginia Vedinaș în Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu (coord.) – Constituția României, Comentarii pe articole, Ed. C.H.Beck, București, 2008, pag. 1168.

Pentru a rămâne în același plan al legislaturii, invocăm un al doilea aspect, anume al **inițiativelor legislative**, care au ca obiect de reglementare declararea autonomiei ținutului secuiesc în contextul în care Constituția declară România ca **stat național unitar și indivizibil**²⁰, **norme constituționale care nu pot face obiectul revizuirii**²¹, este evident că inițiativa de a declara autonomia unei părți din teritoriul României este în afara cadrului constituțional actual. Intenția de a adopta un asemenea proiect de act normativ, care se regăsește permanent în evidențele Parlamentului²², demonstrează, ea însăși, o interpretare abuzivă a principiului dreptului la identitate.

Un ultim exemplu este cel exprimat prin pretenția ca în localitățile în care minoritățile naționale, sau, mai exact, minoritatea maghiară are o pondere semnificativă, respectiv peste 20%, să-și afișeze denumirile tuturor instituțiilor și în limba minorității respective, nu doar **denumirea autorităților administrative publice locale și a serviciilor deconcentrate** la care face referire Constituția.

O asemenea pretenție a îmbrăcat chiar forma unor litigii, generate de pretinsul refuz al unor autorități publice, precum Curtea de Conturi, de a afișa denumirea Camerei de Conturi județene în limba minorității naționale.²³

Deși Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării hotărâse că este legitimă o asemenea solicitare, în final instanța de judecată a respins-o, pe considerentul că autoritatea care a generat litigiul (Curtea de Conturi) este o autoritate autonomă care nu face parte din categoria celor prevăzute de Constituție, ceea ce înseamnă că nu îi incumbă obligația de a afișa denumirea și în limba minorității care a reclamat o asemenea pretenție (maghiară).

Concluzii

Am putut constata, din cele câteva exemple, faptul că în practică întâlnim denaturări ale principiilor și normelor constituționale, care reglementează dreptul la identitate al minorităților naționale. Este necesar ca autoritățile statului să aibă reacția la care obligă sistemul juridic românesc, în fruntea căruia se află Constituția, lege supremă în stat și să respingă, prin mijloace legale, astfel de practici.

²⁰ Prin articolul 1, alin. (1).

²¹ Potrivit art. 152 din Constituție care reglementează limitele revizuirii.

²² Exemplificăm dintre Propunerile legislative privind statutul de autonomie al Ținutului Secuiesc L239 din 29.06.2004; Numărul 100 din 25.02.2004; Numărul L566 din 2005 care au primit aviz negativ de la Consiliul Legislativ și au fost respinse de Parlament.

²³ Avem în vedere dosarul nr.7312/2/2012 al Curții de Apel București, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal.

EFECTELE MIGRAȚIEI ASUPRA SECURITĂȚII INTERNE A UNIUNII EUROPENE

Prof. univ. dr. Nicoleta DIACONU

Universitatea „Spiru Haret”

Prof.habil.– Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”

nicoled58@yahoo.com

Abstract

Homeland security is a particularly important within the European Union. The need for cooperation in justice and home affairs has resulted in the evolution of cross-border phenomena on organized crime, international terrorism, drug trafficking and people.

Achieving free movement of persons in the European Union, in addition to direct effects involved, presents an intercultural component and migration.

The European Union is facing a massive immigration, which implies an increased interest for development of generally acceptable policies aimed at both the interests of ethnic and national interests.

Refugee crisis is the expression of contemporary global problems facing contemporary society, marked by poverty, the struggle for power, limiting access to economic resources, the knowledge and training.

Keywords: *Refugee; immigrant; cultural policy; multiculturalism; the clash of civilizations; refugee crisis; EU internal security*

1. Coordonatele juridice ale securității interne a Uniunii Europene

Securitatea internă reprezintă un obiectiv deosebit de important în cadrul Uniunii Europene. Necesitatea cooperării în domeniul justiției și afacerilor interne a rezultat din evoluția fenomenelor transfrontaliere privind crima organizată, terorismul internațional, traficul de droguri și persoane.

Creșterea criminalității la nivel european a determinat intensificarea cooperării serviciilor de securitate și a forțelor de poliție din statele europene.

A. Dispozițiile Tratatului de la Maastricht

Tratatul de la Maastricht reorganizează arhitectura comunitară pe „trei piloni”, „Al Treilea Pilon al Uniunii Europene” fiind reprezentat de „Cooperarea în domeniul justiției și afacerilor interne”- reglementată ca politică de bază în cadrul Uniunii Europene prin dispozițiile Tratatului de la Maastricht (Titlul VI, art. K1 și K9), precum și cele cuprinse în art. 100C și 100D din Tratatul C.E și ale declarațiilor privind azilul și cooperarea polițienească, cooperarea în domeniul justiției și al afacerilor interne.

Prin dispoz.cuprinse în art.K1- T.Ms. au fost definite următoarele tipuri de cooperare în domeniul justiției și afacerilor interne: - cooperare judiciară civilă; - cooperare judiciară penală; - cooperare vamală; - cooperare polițienească.

În același timp, sunt stabilite și unele domenii suplimentare de competență (de interes comun) a Uniunii Europene privind: cooperarea civilă, penală, vamală și polițienească, precum și unele domenii suplimentare de competență a Uniunii, respectiv politica de azil, trecerea frontierelor și controlul acesteia, politica de migrare și politica față de resortisanții statelor terțe, ca și lupta împotriva toxicomaniei și contra criminalității internaționale.

B. Prin Tratatul de la Amsterdam, cooperarea în domeniul justiției și afacerilor interne a fost reorganizată, o parte dintre domeniile acestei cooperări trecând în cadrul pilonului I, sub incidența instituțiilor Uniunii, stabilindu-se ca obiectiv comun, realizarea unui spațiu al liberei circulații, securității și justiției. Tratatul de la Amsterdam aprofundează obiectivele și

procedurile de cooperare în domeniul justiției și afacerilor interne, introducând și dispoziții noi, cu privire la „cooperarea mai strânsă” între statele membre în acest domeniu.

În conformitate cu Tratatul de la Amsterdam, sunt prevăzute următoarele domenii de cooperare a statelor: - libera circulație a persoanelor; - controlul exercitat la frontierele externe ale statelor; - azilul, imigrarea și protecția drepturilor cetățenilor din statele terțe; - cooperarea judiciară în domeniul civil.

Inițial aceste domenii au fost incluse în Titlul VI al Tratatului de la Maastricht (referitor la Justiție și afaceri interne), dar ulterior, prin Tratatul de la Amsterdam, aceste domenii au fost trecute în competența Comunităților, respectiv în pilonul I, urmând ca ele să fie încorporate treptat într-un interval de cinci ani de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Amsterdam. Prin Tratatul de la Amsterdam, s-a decis ca prevederile referitoare la Acquis-ul Schengen să fie cuprinse în acquis-ul comunitar, începând cu 1 mai 1999.

C. *Tratatul de la Lisabona* renunță la arhitectura structurată pe cei trei piloni, incluzând aspectele legate de « Spațiul de libertate, securitate și justiție » în cadrul politicilor și acțiunilor interne ale Uniunii.

Tratatul de la Lisabona definește Uniunea ca fiind un spațiu de libertate, securitate și justiție, având ca valori fundamentale respectarea drepturilor omului și a diferitelor sisteme și tradiții juridice ale statelor membre.

Tratatul renunță la arhitectura structurată pe cei trei piloni, incluzând aspectele legate de « Spațiul de libertate, securitate și justiție » în cadrul politicilor și acțiunilor interne ale Uniunii. În acest domeniu tratatul conține reglementări privind:

- „Politicile privind controlul la frontiere, dreptul de azil și imigrarea” art.77-79TFUE;
- „Cooperarea judiciară în materie civilă”, art.81-TFUE;
- „Cooperarea judiciară în materie penală”, art.82-86TFUE;
- „Cooperarea polițienească”, art.87-89TFUE.

Uniunea dezvoltă o politică comună în domeniul dreptului de azil, al imigrării și al controlului la frontierele externe care este întemeiată pe solidaritatea între statele membre și care este echitabilă față de resortisanții țărilor terțe. În înțelesul prezentului titlu, apatrizii sunt asimilați resortisanților țărilor terțe.

De asemenea, Uniunea acționează pentru a asigura un înalt nivel de securitate prin măsuri de prevenire a criminalității, a rasismului și a xenofobiei, precum și de combatere a acestora, prin măsuri de coordonare și de cooperare între autoritățile polițienești și judiciare și alte autorități competente, precum și prin recunoașterea reciprocă a deciziilor judiciare în materie penală și, după caz, prin apropierea legislațiilor penale.

Uniunea facilitează accesul la justiție, în special pe baza principiului recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare și extrajudiciare în materie civilă.

Consiliul European definește orientările strategice ale planificării legislative și operaționale în cadrul spațiului de libertate, securitate și justiție.

Parlamentele naționale asigură, cu privire la propunerile și inițiativele legislative, respectarea principiului subsidiarității, în conformitate cu Protocolul privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității.

În cadrul Consiliului se instituie un „comitet permanent”²⁴ care să asigure în cadrul Uniunii promovarea și consolidarea cooperării operaționale în materie de securitate internă.

²⁴ Comitetul permanent pentru cooperarea operațională în materie de securitate internă (COSI) trebuie să asigure cooperarea riguroasă între agențiile și organismele UE implicate în securitatea internă a Uniunii (Europol, Frontex, Eurojust, Cepol), pentru a încuraja o coordonare, o integrare și o eficacitate din ce în ce mai mare a operațiunilor în domeniu.

Comitetul promovează coordonarea acțiunii autorităților competente ale statelor membre. La lucrările comitetului pot fi implicați reprezentanții organelor, ai oficiilor și ai agențiilor în cauză ale Uniunii. Parlamentul European și parlamentele naționale sunt informate cu privire la derularea acestor lucrări.

Statele membre au libertatea de a organiza între ele și sub autoritatea lor forme de cooperare și de coordonare pe care le consideră oportune, între serviciile competente ale administrațiilor acestora care răspund de asigurarea securității naționale.

Consiliul adoptă măsuri în vederea asigurării cooperării administrative între serviciile competente ale statelor membre în domeniile menționate în prezentul titlu, precum și între serviciile respective și Comisie. Acesta hotărăște la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European.

În decembrie 2003, Uniunea Europeană a adoptat strategia europeană de securitate, care se referă la dimensiunea externă a securității Europei. În februarie 2010, în timpul Președinției semestriale spaniole, Consiliul a completat-o adoptând „*Strategia de securitate internă*”. Această strategie a fost aprobată de Consiliul European din 25 și 26 martie 2010.²⁵

2. Fenomenul migrației contemporane și efectele asupra securității interne a Uniunii Europene

Migrația reprezintă un fenomen cu care societatea internațională s-a confruntat de mai multe ori pe parcursul istoriei, reușind să producă mutații importante la nivel global, atât în țările de origine, cât și în țările de destinație ale populațiilor migrante.

Cauzele migrațiilor în epoca contemporană au fost multiple: războaiele; persecuțiile politice și religioase, discriminările etnice; condițiile climatice nefavorabile; condițiile geografice periculoase (ex: cutremure, inundații); căutarea unor condiții economice mai bune, etc.

Europa modernă a cunoscut mai multe valuri migratorii după al doilea război mondial²⁶. Mutațiile istorice, economice, politice produse în multe state au generat o diversificare și o intensificare a fenomenului migraționist în epoca contemporană.

Migrațiile produc o serie de efecte pozitive sau negative de natură economică, demografică, socială, culturală, atât în țările de destinație cât și în țările de origine. Astfel, în țările de destinație se înregistrează efecte economice pozitive (creșterea nivelului economiei locale, concurența forței de muncă); efecte demografice (creșterea numărului populației, modificări etnice, rasiale, de gen); efecte sociale (care pot fi pozitive sau negative privind relațiile sociale dintre migranți și populația autohtonă), efecte culturale (multiculturalism sau intoleranță și ciocniri culturale)²⁷, etc. De asemenea, o serie de mutații au loc și în țările de origine, cum ar fi: efecte economice negative (diminuarea forței de muncă, transfer de fonduri financiare); efecte demografice (reducerea populației); efecte sociale (dezbinări familiale), etc.

Societatea internațională trebuie să se concentreze pentru soluționarea problemei de fond care generează fenomenul migrației masive cu care se confruntă în prezent Uniunea Europeană. Astfel, structurile internaționale ar trebui să se coordoneze pentru soluționarea

²⁵ www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/librairie/PDF/QC3010313ROC.pdf, Strategia de securitate internă a Uniunii Europene. Către un model european de securitate, 2010.

²⁶ Ca de exemplu: Migrația polonezilor (când au fost expulzați 12 milioane de polonezi din teritoriile anexate); Deportarea evreilor din teritoriile cucerite de germani și aliații lor; Migrația intelectualilor în regimurile comuniste.

²⁷ Pentru detalii privind politica culturală a Uniunii Europene, Nicoleta Diaconu, „*Dreptul Uniunii Europene-Tratat*”, Editura Lumina lex, 2011, p.537-542.

conflictelor regionale care generează starea de pericol pentru populația autohtonă, urmând apoi să aloce ajutoare sub forma fondurilor financiare pentru redresarea economică a statelor respective. În acest fel nu s-ar mai justifica exodul în masă al populației din statele de origine.

În prezent Uniunea Europeană se confruntă cu o serie de amenințări cum ar fi:

- creșterea pericolului terorist – generat în ultima vreme de un extremism religios deosebit de violent;
- conflictele regionale în unele zone ale lumii, cu implicații pentru statele membre ale Uniunii Europene;
- slăbirea puterii de stat la nivel național în unele state, generată de acțiuni interne de corupție și abuz de putere;
- expansiunea criminalității organizate.

Realizarea liberei circulații a persoanelor în Uniunea Europeană, pe lângă efectele directe pe care le implică, prezintă și o componentă interculturală și migraționistă.

Uniunea Europeană se confruntă cu un proces masiv de imigrări, ceea ce presupune un interes sporit pentru elaborarea unor politici general acceptabile care să vizeze atât interesele minorităților etnice, cât și interesele naționale.

Criza contemporană a refugiaților reprezintă expresia problemelor globale cu care se confruntă societatea contemporană, marcată de sărăcie, de lupta pentru putere, de limitarea accesului la resursele economice, la cunoaștere și instruire.

”Este vorba despre o criză de o amploare fără precedent, care își are sursa, într-o măsură importantă, în conflictele și persecuțiile din vecinătatea extinsă a Europei. Conflictele violente din Siria și Irak sau instabilitatea și sărăcia din unele regiuni ale Africii au obligat milioane de femei, bărbați și copii să își părăsească țara natală, căutând protecție și o viață decentă, inclusiv în Uniunea Europeană.”²⁸

Integrarea forțată a imigranților în statele membre ale Uniunii Europene nu reprezintă o soluție pentru echilibrul de care are nevoie societatea internațională. Integrarea forțată a unor populații cu obiceiuri și tradiții diferite, cu o cultură juridică diferită, poate conduce la dezechilibrul social, economic și politic. Practica ultimelor decenii a demonstrat că multiculturalismul european a eșuat, că nu s-a realizat un echilibru optim între identitatea culturală europeană în ansamblu și identitățile culturale naționale ale statelor membre.

Pentru soluționarea problemei refugiaților se impune a se face o analiză a nevoii de protecție a acestor persoane, respectiv să se stabilească distincția dintre – pe de o parte - persoanele care pot avea calitatea de refugiat și care au nevoie concretă de protecție și - pe de altă parte – imigranții economici, care sunt mai mult atrași de stilul de viață occidental.

Uniunea Europeană caută soluții pentru rezolvarea problemei imigranților, concentrându-se pe stoparea cauzei generatoare de imigranți și nu pe efectul acesteia. Dreptul Uniunii reflectă și va reflecta tensiunea între unitate și diversitate, cerința unui echilibru între cele două tendințe, care va necesita ajustări continue.²⁹

Conceptul de securitate internă trebuie înțeles ca un concept vast și cuprinzător, care acoperă mai multe sectoare, pentru a aborda aceste amenințări majore precum și alte amenințări cu un impact direct asupra vieții, siguranței și bunăstării cetățenilor, inclusiv dezastrele naturale și cele provocate de om, precum incendiile forestiere, cutremurele, inundațiile și furtunile.³⁰

²⁸ Extras din Comunicarea comună către Parlamentul European și Consiliul ”Identificarea de soluții la criza refugiaților din Europa: rolul acțiunii externe a UE”, Bruxelles, 9.9.2015, JOIN(2015) 40 final.

²⁹ Ion Diaconu, ”Cultura și drepturile omului”, Editura Prouniversitaria, 2012, p.110.

³⁰ www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/librairie/PDF/QC3010313ROC.pdf , *Strategia de securitate internă a Uniunii Europene. Către un model european de securitate*, 2010, p.8.

În lucrarea *“Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale”*³¹, Samuel Phillips Huntington a atras atenția asupra faptului că societatea internațională se confruntă cu creșterea violențelor determinate de conflicte între state și culturi care se bazează pe tradiții religioase.

Ideea centrală a lucrării *“Ciocnirii civilizațiilor”* este aceea că intensificarea violențelor în lume este determinată de conflicte între state și culturi care se bazează pe tradiții religioase. Huntington apreciază că pericolul unor eventuale războaie nu se mai limitează la granițele interstatale, ci se raportează la granițele civilizaționale, accentul fiind pus pe diferențele culturale. Evitarea unui război global al civilizațiilor depinde de măsura în care liderii mondiali vor accepta să coopereze pentru a menține caracterul multicivilizațional al politicii globale. În cadrul lucrării sale, autorul utilizează o serie de concepte noi și realizează o interesantă diferențiere a civilizațiilor. Elementul religios se pare că este criteriul cel mai important în această clasificare. În unele cazuri el folosește însă și alte criterii, precum proximitatea geografică sau similitudinile lingvistice.

Autorul apreciază că conflictele dintre civilizații vor avea loc *“între musulmani și ne-musulmani”*. De asemenea, autorul evidențiază și evoluția istorică a conflictelor dintre cele două civilizații. Astfel, primele conflicte datează de la începutul Evului Mediu, odată cu invazia arabă în Europa și continuă cu cruciadele, cu expansiunea otomană și cu diviziunea lumii islamice de către imperiile europene în secolele al XIX-lea și al XX-lea.

Teoria lui Huntington fost combătută de mai mulți autori și analiști politici, fiind apreciată ca periculoasă, intolerantă și ireconciliantă. Astfel, Paul Breman în lucrarea *„Teroare și liberalism”*³², apreciază că autorul nu folosește un criteriu clar de delimitare a civilizațiilor. Totuși, în această lucrare, Breman caracterizează lumea musulmană ca un model nou de totalitarism, aflat în plină desfășurare.

Interesele culturale ale unei națiuni sunt strâns legate de interesele politice ale acesteia. Uniunea Europeană, pe parcursul evoluției sale a urmărit ca integrarea economică să fie dublată de o integrare politică, pierzând din vedere faptul că componenta culturală, aflată, printre altele, la baza intereselor politice, constituie o problemă deosebit de sensibilă. Chiar și cu privire la componenta economică, transferul de competențe de la statele membre către Comunitate/Uniune a fost primit cu rezerve din partea unor state europene, care au manifestat un conservatorism constant pe parcursul evoluției Uniunii Europene³³. Spre exemplu, în Marea Britanie 65% din populație consideră că imigrația reprezintă mai mult o problemă decât o oportunitate pentru țară.³⁴

Culturile interferează și comunică între ele, fiind cuprinse de obicei în anumite arii regionale sau continentale de civilizație (de ex. lumea bizantină, civilizația arabă sau civilizația europeană modernă) sau în anumite forme istorice de universalitate, în tipuri de spiritualitate dominante, ce acoperă lungi perioade (cum au fost epoca Renașterii, clasicismul, luminismul, romantismul etc.).³⁵

³¹ **Samuel Phillips Huntington** (1927-2008). Consilier pe probleme de politică externă în administrația Bill Clinton. – *„Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale”*, Editura Antet, Traducere, 1996.

³² **Paul Breman**, *„Teroare și liberalism”*, Curtea Veche Publishing, Traducere în limba română, publicată în 2005.

³³ A se vedea în acest sens evoluția relațiilor Marii Britanii cu Uniunea Europeană.

³⁴ <http://www.cogitus.ro/politica/efectul-domino-al-multiculturalismelor-esuate-esecul-multiculturalismului%E2%80%93al-europei-unite>

³⁵ **Gabriela Pohoată**, *„Relația dintre comunicare și adevăr în lumea de azi”*, <http://euromentor.ucdc.ro/2012/vol3n22012/ro/2.pdf>

Eșecul multiculturalismului european, consemnat de unii lideri europeni³⁶ trebuie să conducă la redefinirea politicilor sociale care vizează minoritățile etnice sau inflația imigraționistă. Minoritățile etnice sunt purtătoare ale propriei culturi naționale, care se manifestă în spațiul național al statului gazdă.

Consemnarea eșecului multiculturalismului european se înregistrează după o perioadă în care acest concept a reprezentat o prioritate politică a Uniunii Europene, liderii politici europeni care denunță în prezent această realitate fiind mult timp susținători ai teoriilor multiculturalismului european.

Eșecul multiculturalismului european ar putea fi privit și ca o formă de manifestare a „tendinței de sufocare a Uniunii din cauza propriului succes”³⁷.

3. Strategia europeană de gestionare a migrației

„Uniunea Europeană abordează de mulți ani provocările legate de migrație și de refugiați prin intermediul acțiunii sale externe, care îmbină instrumente politice, de dezvoltare și de ajutor umanitar. Actuala criză a refugiaților este o manifestare acută a unor probleme complexe și de lungă durată, ale căror cauze sunt multiple și nu vor fi soluționate imediat. Pentru a le aborda într-o manieră globală, este nevoie de o strategie care să includă eforturi atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Un aspect extrem de important este acela că solidaritatea și responsabilitatea vor fi esențiale, iar diferitele instrumente aflate la dispoziția Uniunii, de la diplomație la asistența financiară, vor trebui să se susțină reciproc”³⁸.

Amploarea fenomenului migraționist cu care se confruntă Uniunea Europeană a condus la necesitatea adoptării unor soluții strategice pentru stoparea acestuia.

Uniunea Europeană urmărește să stabilească o abordare echilibrată cu privire la migrația legală și la combaterea imigrării ilegale. Gestionarea corespunzătoare a fluxurilor de migrare implică garantarea unui tratament corect al resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere legală în statele membre, intensificarea măsurilor de combatere a imigrației neregulamentare și promovarea unei cooperări mai strânse cu țările terțe în toate domeniile

Comisia propune orientări în patru direcții³⁹:

- reducerea factorilor care încurajează migrația neregulamentară;
- gestiunea frontierelor urmărind salvarea de vieți și asigurarea securității;
- dezvoltarea unei politici comune solide în materie de azil, bazată pe implementarea sistemului european comun în materie de azil;
- instituirea unei noi politici de migrație legală, prin stabilirea de noi priorități pentru politicile de integrare și prin optimizarea avantajelor politicii migratorii pentru persoane și țările de origine.

La 15 decembrie 2015 Comisia a adoptat cel de al treilea pachet de punere în aplicare a Agendei europene privind migrația. În comunicările Comisiei privind migrația⁴⁰ se pune

³⁶ **Nicolas Sarkozy** (<http://www.france24.com/fr/20110210-le-multiculturalisme-est-echec-affirme-nicolas-sarkozy>); **Angela Merkel** (<http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-11559451>); **David Cameron** (<http://www.telegraph.co.uk/news/newstoppers/politics/david-cameron/8305346/Muslims-must-embrace-our-British-values-David-Cameron-says.html>).

³⁷ **Eduard Dragomir, Dan Niță**, „Tratatul de la Lisabona” Editura Nomina, 2009, p.67.

³⁸ Extras din Comunicare comună către Parlamentul European și Consiliu” *Identificarea de soluții la criza refugiaților din Europa: rolul acțiunii externe a UE*”, Bruxelles, 9.9.2015 JOIN(2015) 40 final.

³⁹ Comunicarea Comisiei ”O agendă europeană privind migrația”, Bruxelles, 13.5.2015 COM(2015) 240 final.

⁴⁰ Comunicarea Comisiei”Identificarea de soluții la criza refugiaților din Europa: rolul acțiunii externe a UE”, Bruxelles, 9.9.2015, JOIN(2015) 40 final; Comunicarea Comisiei ”O agendă europeană privind migrația”, Bruxelles, 13.5.2015 COM(2015) 240 final.

accent pe soluționarea în mod durabil a crizei este nevoie de o schimbare radicală a politicilor Uniunii în domeniul migrației, astfel încât să se garanteze frontiere sigure, proceduri echitabile și un sistem capabil să anticipeze problemele.

În cadrul Summitului UE – Turcia din 7 martie 2016 s-a hotărât adoptarea unui acord conform căruia, Turcia va putea să trieze imigranții solicitanți de azil, Uniunea Europeană urmând să primească refugiații sirieni evaluați în prealabil de autoritățile turce. Colaborarea dintre Uniunea Europeană și Turcia are la bază un set de principii, respectiv:

- Returnarea migranților ilegali care ajung în insulele grecești dinspre Turcia;
- Relocarea unui sirian din Turcia în UE, pentru fiecare sirian sirian sosit în insulele grecești - care este readmis de Turcia;
- Accelerarea foii de parcurs privind liberalizarea vizelor pentru cetățenii turci;
- Accelerarea plăților prin Instrumentul privind refugiații din Turcia;
- Favorizarea continuării negocierilor de aderare a Turciei, pe baza concluziilor Consiliului European din oct. 2015;
- Cooperarea în vederea îmbunătățirii situației umanitare în Siria.

Punerea în aplicare a Planului de acțiune UE-Turcia reprezintă o prioritate a Uniunii Europene, cu scopul de a pune capăt fluxurilor de migrație și de a combate rețelele de traficanți și de persoane care introduc ilegal migranți.

Pentru asigurarea securității interne, Uniunea Europeană trebuie să își coordoneze strategia privind granițele externe cu strategia privind migrația și cu strategia privind combaterea terorismului.

Bibliografie

1. **Paul Breman**, „*Teroare și liberalism*”, Curtea Veche Publishing, Traducere în limba română, publicată în 2005;
2. **Ion Diaconu**, - „*Cultura și drepturile omului*”, Editura Prouniversitaria, 2012;
3. **Nicoleta Diaconu**, „*Dreptul Uniunii Europene- Tratat*”, Editura Lumina lex, 2011;
4. **Eduard Dragomir, Dan Niță**, „*Tratatul de la Lisabona*” Editura Nomina, 2009;
5. **Samuel Phillips Huntington** - „*Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*”, Editura Antet, 1996.